

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА
ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ МИСТЕЦТВ
ІМЕНІ І. П. КОТЛЯРЕВСЬКОГО

Кафедра іноземних мов

ІНОЗЕМНА МОВА
(англійська)

Методичні рекомендації до практичних занять

Освітній рівень – другий освітньо-науковий

Ступінь вищої освіти – Магістр

Галузь знань – 02 Культура і мистецтво

Спеціальність – 025 Музичне мистецтво

Харків - 2022

Методичні рекомендації до практичних занять з навчальної дисципліни «ІНОЗЕМНА МОВА» для здобувачів другого освітньо-наукового рівня вищої освіти галузі знань 02 Культура і мистецтво, спеціальності 025 Музичне мистецтво. 19 с.

Укладач: старший викладач кафедри іноземних мов Харківського національного університету мистецтв імені І. П. Котляревського Бабаєвська Людмила Валеріївна.

Рецензенти:

Лебедєва К. О., доктор філософії, доцент кафедри іноземних мов Харківського національного університету радіоелектроніки.

Лаптінова Ю.І., кандидат філософських наук, старший викладач кафедри іноземних мов Харківського національного університету мистецтв імені І. П. Котляревського

Методичні рекомендації до практичних занять затверджено на засіданні вченої ради Харківського національного університету мистецтв імені І. П. Котляревського (Протокол від 29 грудня 2022 року №5).

© Бабаєвська Л.В., 2022

© Харківський національний університет мистецтв імені І. П. Котляревського, 2022

1. Анотація навчальної дисципліни

Методичні рекомендації до практичних занять з навчальної дисципліни «Іноземна мова» складено відповідно до робочої програми навчальної дисципліни для здобувачів другого освітньо-наукового рівня вищої освіти галузі знань 02 Культура і мистецтво, спеціальності 025 Музичне мистецтво.

Метою вивчення навчальної дисципліни є вдосконалення вмінь та навичок практичного володіння іноземною мовою, що передбачає досягнення такого рівня, який повинен забезпечити майбутньому фахівцю можливість отримувати та передавати наукову інформацію зі свого фаху.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти повинні **знати**:

- типові для наукового стилю складні синтаксичні конструкції, пасивні конструкції, емфатичні та інверсійні структури;
- лексичні особливості іншомовного тексту фахового спрямування;
- риторичні прийоми, які використовуються в презентаціях і виступах іноземною мовою.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти повинні **уміти**:

- володіти широким спектром мовних засобів, які дозволяють ясно і вільно в межах відповідного стилю висловлювати свої думки на загальні та професійні теми;
- вести наукові дискусії та спілкуватися на рівні професійної тематики та ситуацій, пов'язаних із виступом на міжнародній науковій конференції;
- користуватися професійною лексикою іноземної мови;
- ефективно застосовувати мовленнєві прийоми, які використовуються в презентаціях і виступах іноземною мовою;
- здійснювати термінологічний пошук;
- складати іноземною мовою анотації до матеріалів дослідження;
- створити постерну або слайдові презентацію, написати доповідь, заяву на участь у конференції.

Опанування матеріалу навчальної дисципліни передбачає практичних занять.

2. Методичні вказівки до практичних занять для здобувачів денної форми навчання

Опанування матеріалу навчальної дисципліни передбачає практичних занять в обсязі, що визначений у робочому навчальному плані. Обсяг практичних занять для здобувачів денної форми навчання складає 64 години.

Тема 1. Міжнародні наукові конференції.

Кількість годин: 4 години.

Мета: ознайомити здобувачів вищої освіти із структурою інформаційного листа англійською мовою; опрацювати й активізувати нову лексику, необхідну для роботи з текстами, пошуку інформації та обговорення теми; вдосконалити навички із застосування форм теперішнього часу.

Зміст практичного заняття: Інформаційний лист. Запрошення на конференцію. Написання інформаційного листа. Заповнення анкети для участі в науковій конференції. Граматика: форми теперішнього часу.

Під час опрацювання й вивчення теми необхідно ознайомитись з науковою лексикою, прочитати різні приклади інформаційних листів, виконати вправи на розуміння прочитаного, порівняти запропоновані приклади й обговорити їх структуру та зміст. При виконанні граматичних завдань необхідно вивчити рекомендований граматичний матеріал, звернувши увагу на всі випадки вживання Present Simple, Present Continuous, Present Perfect та Present Perfect Continuous в простих і складних реченнях. На останньому етапі вивчення теми передбачається виконання творчого завдання в парі або групі.

Очікувані результати: після опрацювання теми здобувачі зможуть знаходити інформацію про міжнародні наукові конференції в англомовних джерелах, передавати їх зміст англійською мовою, заповнювати англійською мовою анкету для участі в науковій конференції, складати англійською мовою інформаційний лист або запрошення на конференцію; продемонструвати здатність до міжособистісної взаємодії й автономної праці.

Тема 2. Публічний виступ іноземною мовою.

Кількість годин: 6 годин.

Мета: ознайомити здобувачів вищої освіти з видами й особливостями створення успішного публічного виступу, лексико-граматичними засобами вираження поради, рекомендації, критики; розвинути навички застосування засобів активізації уваги; навчити здобувачів утворювати речення зі складним додатком Complex Object.

Зміст практичного заняття: Особливості успішного публічного виступу. Як побороти страх публічних виступів? Граматика. Модальні дієслова, що виражають раду або критику. Складне доповнення (Complex object).

На практичному занятті здобувачі діляться досвідом презентації доповіді, обговорюють критерії успішного публічного виступу, вдосконалюють навички аудіювання, виконуючи вправи на розуміння прослуханої інформації. Особливу увагу слід звернути на засвоєння засобів вираження поради, рекомендації, критики – should, ought to, had better, might – в теперішньому, майбутньому та минулому, а також на правила вживання інфінітива в конструкціях Complex object.

Очікувані результати: після опрацювання теми студенти зможуть опанувати основні правила та техніки публічних виступів, користуватися невербальними засобами комунікації (жести, міміка, вираз очей, інтонація), позбутися хвилювання під час виступу; вільно користуватися лексико-граматичними засобами вираження поради, рекомендації, критики.

Тема 3. Підготовка усної доповіді: вступ

Кількість годин: 6 години.

Мета: ознайомити здобувачів вищої освіти зі структурою усної доповіді, особливостями підготовки вступної частини доповіді; опрацювати лексико-граматичний матеріал, необхідний для здійснення мовленнєвої комунікації.

Зміст практичного заняття: Привітання. Представлення себе. Тема доповіді. Актуальність теми доповіді. Структура доповіді. Можливість ставити питання. Граматика. Форми майбутнього часу. Слова-зв'язки для перерахування й вирази послідовності. Модульна контрольна робота 1.

Під час опрацювання й вивчення теми здобувачі слухають приклади вступної частини усних доповідей; опрацьовують новий лексичний матеріал; виконують вправи на вдосконалення навичок аудіювання й говоріння; вчаться як правильно англійською мовою привітати аудиторію, представитися самому і представити тему, про яку будуть говорити, пояснити цілі виступу (його призначення), пояснити, що збираються сказати, а також те, як збираються це робити, пояснити аудиторії, що буде вимагатися з її боку, сказати слухачам, коли вони зможуть задавати питання, у ході виступу або по його закінченні. Також на практичних заняттях здобувачі виконують тренувальні вправи для оволодіння граматичним матеріалом (форми майбутнього часу; слова-зв'язки для перерахування й організації логічної послідовності).

Очікувані результати: після опрацювання теми студенти зможуть продемонструвати вміння привітатися; представити себе, тему, актуальність і структуру доповіді; застосовувати слова-зв'язки, які використовуються для перерахування, організації логічної послідовності (linkers for sequencing ideas); вживати форми майбутнього часу.

Тема 4. Підготовка усної доповіді: основна частина

Кількість годин: 4 години.

Мета: ознайомити здобувачів вищої освіти з особливостями підготовки основної частини доповіді; опрацювати лексико-граматичний матеріал, необхідний для здійснення мовленнєвої комунікації.

Зміст практичного заняття: Виділення головного аспекту проблеми. Фокусування на конкретних питаннях. «Ланцюгові» прийоми: формулювання завдання («зупинимося на таких аспектах...»); резюме («Отже, я розповів про три аспекти...»); переходи від одної частини до іншої «ще більш важливим...», «Тепер розглянемо це в іншій площині». Граматика: слова-зв'язки для доповнення інформації.

Під час опрацювання й вивчення теми здобувачі слухають приклади основної частини усних доповідей; опрацюють новий лексичний матеріал; виконують вправи на вдосконалення навичок аудіювання й говоріння; вчать як правильно англійською мовою зв'язати основні положення доповіді, поєднавши їх в єдину струнку систему викладу; виконують тренувальні вправи на засвоєння слів-зв'язок для доповнення інформації: and, as well as, as well, in addition, furthermore, also, too, moreover, besides, apart from, тощо.

Очікувані результати: після опрацювання теми студенти зможуть самостійно аналізувати, систематизувати, класифікувати й узагальнювати наукову інформацію; сформулювати й аргументувати основні питання і положення доповіді.

Тема 5. Підготовка усної доповіді: завершення

Кількість годин: 6 годин.

Мета: ознайомити здобувачів вищої освіти з особливостями підготовки завершальної частини доповіді; опрацювати лексико-граматичний матеріал, необхідний для здійснення мовленнєвої комунікації.

Зміст практичного заняття: Сигналізування про закінчення промови. Підсумовування основних результатів дослідження. Відповідь на запитання. Граматика. Слова-зв'язки для висновків і підсумків. Непрямі питання в англійській мові.

На практичному занятті здобувачі вчать лаконічно й однозначно та відповідно до мети доповіді підсумовувати сказане, використовуючи слова-зв'язки для висновків і підсумків; робити конкретну пропозицію щодо подальших дій; вживати риторичні прийоми кінцівки: комплімент слухачам, цитування, жарт та ін.; дискутувати, задавати питання й відповідати на них, звертаючи особливу увагу на побудову непрямих питань в англійській мові.

Очікувані результати: після опрацювання теми студенти зможуть вести наукові дискусії та спілкуватися на рівні професійної тематики та ситуацій, пов'язаних із виступом на міжнародній науковій конференції.

Тема 6. Презентація індивідуальної роботи студентів за темою наукового дослідження

Кількість годин: 6 годин.

Мета: представити результати наукового дослідження у вигляді доповіді на навчальній конференції.

Зміст практичного заняття: Навички говоріння. Презентація доповіді за темою наукового дослідження. Обговорення. Модульна контрольна робота 2.

Під час презентації доповіді за темою наукового дослідження кожний здобувач показує знання структури наукової доповіді; вміння розкрити сутність теми доповіді; вміння користуватися мовними засобами, притаманними науковому стилю мовлення. Перед тим, як представити доповідь, необхідно прочитати її уважно вголос декілька разів. Здобувач повинен добре володіти матеріалом. Під час презентації текст доповіді краще не читати з аркуша, а розповідати. Необхідно підтримувати зворотний зв'язок зі слухачами: ставити запитання, додавати трохи жестів, гумору. Презентація не повинна бути занадто довгою (максимум 5 хвилин). У процесі конференції студенти приймають участь у дискусії, а головуєчий демонструє навички ведення конференції.

Очікувані результати: Після презентації доповіді за темою наукового дослідження здобувачі зможуть планувати і здійснювати дослідження у сфері культури і мистецтва; відшуковувати, обробляти та аналізувати необхідну інформацію; аргументувати висновки, презентувати і обговорювати результати досліджень.

Тема 7. Візуальні засоби наукової презентації

Кількість годин: 2 години.

Мета: ознайомити здобувачів вищої освіти з видами візуальних засобів наукової презентації, сформувати вміння коментувати презентацію.

Зміст практичного заняття: Види візуальних засобів наукової презентації. Як посилатися на візуальні дані. Граматика: слова-зв'язки для вираження протиставлення.

На практичному занятті здобувачі опановують лексичний матеріал, необхідний для коментування презентації, виконуючи вправи на вдосконалення навичок аудіювання й говоріння; вивчають слова-зв'язки для вираження протиставлення: but, however, although / even though, despite / despite the fact that, in spite of / in spite of the fact that, nevertheless, nonetheless, while, whereas, unlike.

Очікувані результати: після опрацювання теми студенти зможуть супроводжувати наукову доповідь різними візуальними засобами; правильно вживати слова-зв'язки для вираження протиставлення.

Тема 8. Постерна презентація vs слайдова презентація

Кількість годин: 4 години.

Мета: ознайомити здобувачів вищої освіти з постерною і слайдовою презентацією, їх структурою й правилами їх створення.

Зміст практичного заняття: Що таке постерна презентація? Структура та особливості створення постерної презентації. Що таке слайдова презентація? Відмінності слайдової презентації від постерної. Що треба робити і що не треба робити, щоб створити якісну постерну/слайдову презентацію? Граматика: складний підмет в англійській мові (Complex Subject).

На практичному занятті здобувачі працюють з текстами і новою лексикою, аналізують, узагальнюють й обговорюють зміст текстів, слухають поради щодо створення успішної презентації, порівнюють слайдову презентацію з постерною. При виконанні граматичних завдань необхідно вивчити рекомендований граматичний матеріал, звернувши увагу на особливості утворення складного підмета в англійській мові (Complex Subject), а саме: Complex Subject складається з підмета і складеного дієслівного присудка, в якому одна частина – дієслово в пасивному стані, друга частина – інфінітив; Complex Subject вживається з дієсловами чуттєвого сприйняття (to see, to hear, to notice), дієсловами, які позначають розумову діяльність (to think, to consider, to expect, to know, to hold), з дієсловами в значенні повідомлення: to say, to report, to state, У дійсному (активному) стані з дієсловами to seem (здаватися, мабуть), to happen (траплятися), to prove (доводити, виявляється, виявилось) to be likely (ймовірно), to be unlikely (навряд чи), to be sure (certain) бути впевненим (напевно), to turn out надаватися (виявилось). На останньому етапі вивчення теми передбачається створення постерної/слайдової презентації.

Очікувані результати: після опрацювання теми здобувачі зможуть самостійно осмислити матеріали наукової роботи, систематизувати їх і викласти у формі постерної або слайдової презентації.

Тема 9. Анотації

Кількість годин: 4 години.

Мета: ознайомити здобувачів вищої освіти з видами та структурою анотацій; сформувані навички написання описової анотації; систематизувати знання з вживання активної і пасивної форми дієслова.

Зміст практичного заняття: Що таке анотація? Види та структура анотацій. Мовні кліше для написання анотацій. Навички письма: написання описових анотацій. Граматика: пасивний стан.

Під час опрацювання й вивчення теми здобувачі знайомляться з видами та структурою анотацій; опрацьовують лексичний матеріал; виконують вправи на активізацію нової лексики, формування навичок написання анотацій; вдосконалюють вміння вживати пасивні конструкції, звертаючи увагу на утворення часових форм дієслова у пасивному стані, їх відмінності від часових форм активного стану.

Очікувані результати: після опрацювання теми здобувачі зможуть скласти іноземною мовою анотації до матеріалів дослідження, вживати типові для наукового стилю складні синтаксичні конструкції, пасивні конструкції.

Тема 10. Інверсія в наукових текстах

Кількість годин: 6 години.

Мета: ознайомити здобувачів вищої освіти з поняттям «інверсія», випадками вживання й правилами утворення.

Зміст практичного заняття: Що таке інверсія? Основні випадки інверсії в англійській мові. Утворення інверсії. Граматика: прислівники, при яких використовується інверсія. Інверсія в умовних реченнях. Модульна контрольна робота 3.

На практичному занятті здобувачі вищої освіти виконують різні вправи на засвоєння теми «Інверсія», читають тексти й знаходять в них приклади інверсії, аналізують випадки вживання.

Очікувані результати: після опрацювання теми здобувачі зможуть самостійно вживати емпатичні та інверсійні структури, характерні для академічного письма.

Тема 11. Академічний плагіат

Кількість годин: 4 години.

Мета: ознайомити здобувачів вищої освіти з поняттям «академічний плагіат», видами плагіату; сформувати вміння застосувати парафраз як один із засобів уникнення плагіату.

Зміст практичного заняття: Що таке академічний плагіат? Види плагіату. Перефразування як один із засобів уникнення плагіату. Навички письма: перефразування висловлювань.

Під час опрацювання й вивчення теми здобувачі знайомляться з поняттями «академічний плагіат», «парафраз», видами плагіату; виконують вправи, починаючи з перефразування слів і закінчуючи перефразуванням невеликих текстів з використанням синонімів, антонімів, трансформації, тощо. На практичних заняттях використовуються такі форми роботи, як індивідуальна, парна, групова.

Очікувані результати: після опрацювання теми здобувачі матимуть уявлення про види академічного плагиату і способи його уникнення; зможуть стисло, детально, без зміни змісту перефразувати чужі думки своїми словами.

Тема 12. Цитування

Кількість годин: 4 години.

Мета: ознайомити здобувачів вищої освіти з правилами цитування.

Зміст практичного заняття: Що таке цитування? Оформлення цитат у тексті.
Грамматика: пунктуація при цитуванні.

На практичному занятті здобувачі знайомляться з різними стилями цитування, головна увага зосереджується на правилах цитування за стилем американської психологічної асоціації (APA style). Розглядаються такі варіанти цитування, як парафраз, цитата в середині рядка, блокова цитата, посилання на кілька робіт. Під час вивчення теми здобувачі вивчають правила пунктуації при цитуванні, виконують вправи на закріплення нового матеріалу.

Очікувані результати: після опрацювання теми здобувачі оволодіють навичками грамотного наукового цитування англійською мовою.

Тема 13. Оформлення бібліографічного списку іноземною мовою.

Кількість годин: 8 годин.

Мета: сформувати навички бібліографічного оформлення інформаційних ресурсів в наукових дослідженнях англійською мовою.

Зміст практичного заняття: Правила оформлення бібліографічного списку іноземною мовою. Структура бібліографічного посилання. APA стиль. Навички письма: складання бібліографічного списку англійською мовою. Модульна контрольна робота 4.

На практичному занятті здобувачі знайомляться з правилами оформлення бібліографічного списку іноземною мовою за APA стилем. Під час вивчення теми здобувачі вивчають правила пунктуації при складанні бібліографічного списку, виконують вправи на закріплення нового матеріалу, знайомляться з поняттям «транслітерація».

Очікувані результати: після опрацювання теми здобувачі оволодіють навичками грамотного оформлення бібліографічного опису джерел інформації.

3. Методичні вказівки до практичних занять для здобувачів заочної форми навчання

Опанування матеріалу навчальної дисципліни передбачає практичних занять в обсязі, що визначений у робочому навчальному плані. Обсяг практичних занять для здобувачів заочної форми навчання складає 20 годин.

Тема 1. Міжнародні наукові конференції.

Кількість годин: 2 години.

Мета: ознайомити здобувачів вищої освіти із структурою інформаційного листа англійською мовою; опрацювати й активізувати нову лексику, необхідну для роботи з текстами, пошуку інформації та обговорення теми; вдосконалити навички із застосування форм теперішнього часу.

Зміст практичного заняття: Інформаційний лист. Запрошення на конференцію. Повторення форм теперішнього часу.

На практичному занятті здобувачі працюють з науковою лексикою, прикладами інформаційних листів; виконують вправи на розуміння прочитаного. При виконанні завдань демонструють володіння формами теперішнього часу Present Simple, Present Continuous, Present Perfect та Present Perfect Continuous в простих і складних реченнях.

Очікувані результати: після опрацювання теми здобувачі зможуть знаходити інформацію про міжнародні наукові конференції в англомовних джерелах, передавати їх зміст англійською мовою.

Тема 2. Публічний виступ іноземною мовою.

Кількість годин: 1 година.

Мета: ознайомити здобувачів вищої освіти з видами й особливостями створення успішного публічного виступу, лексико-граматичними засобами вираження поради, рекомендації, критики; розвинути навички застосування засобів активізації уваги; навчити здобувачів утворювати речення зі складним додатком Complex Object.

Зміст практичного заняття: Особливості успішного публічного виступу. Граматика. Модальні дієслова, що виражають раду або критику. Складне доповнення (Complex object).

На практичному занятті здобувачі діляться досвідом презентації доповіді, обговорюють критерії успішного публічного виступу. Знайомляться з засобами вираження поради, рекомендації, критики – should, ought to, had better, might – в теперішньому, майбутньому та минулому, а також правилами вживання інфінітива в конструкціях Complex object.

Очікувані результати: після опрацювання теми студенти зможуть опанувати основні правила та техніки публічних виступів, вільно користуватися лексико-граматичними засобами вираження поради, рекомендації, критики.

Тема 3. Підготовка усної доповіді: вступ

Кількість годин: 2 години.

Мета: ознайомити здобувачів вищої освіти зі структурою усної доповіді, особливостями підготовки вступної частини доповіді; опрацювати лексико-граматичний матеріал, необхідний для здійснення мовленнєвої комунікації.

Зміст практичного заняття: Привітання. Представлення себе. Тема доповіді. Актуальність теми доповіді. Структура доповіді. Можливість ставити питання. Граматика. Форми майбутнього часу. Слова-зв'язки для перерахування й вирази послідовності.

На практичному занятті здобувачі опрацюють новий лексичний матеріал; вчаться як правильно англійською мовою привітати аудиторію, представитися самому і представити тему, про яку будуть говорити, пояснити цілі виступу (його призначення), пояснити, що збираються сказати, а також те, як збираються це робити, пояснити аудиторії, що буде вимагатися з її боку, сказати слухачам, коли вони зможуть задавати питання, у ході виступу або по його закінченні; виконують тренувальні вправи для відпрацювання граматичних навичок.

Очікувані результати: після опрацювання теми студенти зможуть продемонструвати вміння привітатися; представити себе, тему, актуальність і структуру доповіді; застосовувати слова-зв'язки, які використовуються для перерахування, організації логічної послідовності (linkers for sequencing ideas); вживати форми майбутнього часу.

Тема 4. Підготовка усної доповіді: основна частина

Кількість годин: 1 година.

Мета: ознайомити здобувачів вищої освіти з особливостями підготовки основної частини доповіді.

Зміст практичного заняття: Виділення головного аспекту проблеми. Фокусування на конкретних питаннях. «Ланцюгові» прийоми: формулювання завдання («зупинимось на таких аспектах...»); резюме («Отже, я розповів про три аспекти...»); переходи від одної частини до іншої «ще більш важливим...», «Тепер розглянемо це в іншій площині». Граматика: слова-зв'язки для доповнення інформації.

На практичному занятті здобувачі здобувачі опрацюють новий лексичний матеріал; вчаться як правильно англійською мовою зв'язати основні положення доповіді, поєднавши їх в єдину струнку систему викладу; знайомляться з

словами-зв'язками для доповнення інформації: and, as well as, as well, in addition, furthermore, also, too, moreover, besides, apart from, тощо.

Очікувані результати: після опрацювання теми студенти зможуть самостійно аналізувати, систематизувати, класифікувати й узагальнювати наукову інформацію; сформулювати й аргументувати основні питання і положення доповіді.

Тема 5. Підготовка усної доповіді: завершення

Кількість годин: 2 години.

Мета: ознайомити здобувачів вищої освіти з особливостями підготовки завершальної частини доповіді; опрацювати лексико-граматичний матеріал, необхідний для здійснення мовленнєвої комунікації.

Зміст практичного заняття: Сигналізування про закінчення промови. Підсумовування основних результатів дослідження. Відповідь на запитання. Граматика. Слова-зв'язки для висновків і підсумків. Непрямі питання в англійській мові.

На практичному занятті здобувачі вчаться лаконічно й однозначно та відповідно до мети доповіді підсумовувати сказане, використовуючи слова-зв'язки для висновків і підсумків; робити конкретну пропозицію щодо подальших дій; вживати риторичні прийоми кінцівки: комплімент слухачам, цитування, жарт та ін.; дискутувати, задавати питання й відповідати на них, звертаючи особливу увагу на побудову непрямих питань в англійській мові.

Очікувані результати: після опрацювання теми студенти зможуть вести наукові дискусії та спілкуватися на рівні професійної тематики та ситуацій, пов'язаних із виступом на міжнародній науковій конференції.

Тема 6. Презентація індивідуальної роботи студентів за темою наукового дослідження

Кількість годин: 2 години.

Мета: представити результати наукового дослідження у вигляді доповіді на навчальній конференції.

Зміст практичного заняття: Навички говоріння. Презентація доповіді за темою наукового дослідження. Обговорення.

Під час презентації доповіді за темою наукового дослідження кожний здобувач показує знання структури наукової доповіді; вміння розкрити сутність теми доповіді; вміння користуватися мовними засобами, притаманними науковому стилю мовлення. Перед тим, як представити доповідь, необхідно прочитати її уважно вголос декілька разів. Здобувач повинен добре володіти матеріалом. Під час презентації текст доповіді краще не читати з аркуша, а розповідати. Необхідно підтримувати зворотний зв'язок зі слухачами: ставити запитання,

додавати трохи жестів, гумору. Презентація не повинна бути занадто довгою (максимум 5 хвилин). У процесі конференції студенти приймають участь у дискусії, а головуючий демонструє навички ведення конференції.

Очікувані результати: Після презентації доповіді за темою наукового дослідження здобувачі зможуть планувати і здійснювати дослідження у сфері культури і мистецтва; відшукувати, обробляти та аналізувати необхідну інформацію; аргументувати висновки, презентувати і обговорювати результати досліджень.

Тема 7. Візуальні засоби наукової презентації

Кількість годин: 1 година.

Мета: ознайомити здобувачів вищої освіти з видами візуальних засобів наукової презентації, сформувати вміння коментувати презентацію.

Зміст практичного заняття: Види візуальних засобів наукової презентації. Як посилалися на візуальні дані. Граматика: слова-зв'язки для вираження протиставлення.

На практичному занятті здобувачі опановують лексичний матеріал, необхідний для коментування презентації, виконуючи вправи на вдосконалення навичок аудіювання й говоріння; вивчають слова-зв'язки для вираження протиставлення: but, however, although / even though, despite / despite the fact that, in spite of / in spite of the fact that, nevertheless, nonetheless, while, whereas, unlike.

Очікувані результати: після опрацювання теми студенти зможуть супроводжувати наукову доповідь різними візуальними засобами; правильно вживати слова-зв'язки для вираження протиставлення.

Тема 8. Постерна презентація vs слайдова презентація

Кількість годин: 1 година.

Мета: ознайомити здобувачів вищої освіти з постерною і слайдовою презентацією, їх структурою й правилами їх створення.

Зміст практичного заняття: Структура та особливості створення постерної і слайдової презентації.

На практичному занятті здобувачі працюють з текстами і новою лексику, аналізують, узагальнюють й обговорюють зміст текстів, слухають поради щодо створення успішної презентації, порівнюють слайдову презентацію з постерною.

Очікувані результати: після опрацювання теми здобувачі зможуть самостійно осмислити матеріали наукової роботи, систематизувати їх і викласти у формі постерної або слайдової презентації.

Тема 9. Анотації

Кількість годин: 2 години.

Мета: ознайомити здобувачів вищої освіти з видами та структурою анотацій; сформувати навички написання описової анотації; систематизувати знання з вживання активної і пасивної форми дієслова.

Зміст практичного заняття: Що таке анотація? Види та структура анотацій. Мовні кліше для написання анотацій. Навички письма: написання описових анотацій. Граматика: пасивний стан.

На практичному занятті здобувачі здобувачі знайомляться з видами та структурою анотацій; опрацьовують лексичний матеріал; виконують вправи на формування навичок написання анотацій; вдосконалюють вміння вживати пасивні конструкції, звертаючи увагу на утворення часових форм дієслова у пасивному стані, їх відмінності від часових форм активного стану.

Очікувані результати: після опрацювання теми здобувачі зможуть складати іноземною мовою анотації до матеріалів дослідження, вживати пасивні конструкції.

Тема 10. Інверсія в наукових текстах

Кількість годин: 2 години.

Мета: ознайомити здобувачів вищої освіти з поняттям «інверсія», випадками вживання й правилами утворення.

Зміст практичного заняття: Що таке інверсія? Основні випадки інверсії в англійській мові. Утворення інверсії. Граматика: прислівники, при яких використовується інверсія. Інверсія в умовних реченнях.

На практичному занятті здобувачі виконують різні вправи на засвоєння теми «Інверсія», читають тексти й знаходять в них приклади інверсії, аналізують випадки вживання.

Очікувані результати: після опрацювання теми здобувачі зможуть самостійно вживати емпатичні та інверсійні структури, характерні для академічного письма.

Тема 11. Академічний плагіат

Кількість годин: 2 години.

Мета: ознайомити здобувачів вищої освіти з поняттям «академічний плагіат», видами плагіату; сформувати вміння застосувати парафраз як один із засобів уникнення плагіату.

Зміст практичного заняття: Що таке академічний плагіат? Види плагіату. Перефразування як один із засобів уникнення плагіату. Навички письма: перефразування висловлювань.

На практичному занятті здобувачі здобувачі знайомляться з поняттями «академічний плагіат», «парафраз», видами плагіату; виконують вправи, починаючи з перефразування слів і закінчуючи перефразуванням невеликих текстів з використанням синонімів, антонімів, трансформації, тощо.

Очікувані результати: після опрацювання теми здобувачі матимуть уявлення про види академічного плагіату і способи його уникнення; зможуть стисло, детально, без зміни змісту перефразувати чужі думки своїми словами.

Тема 12. Цитування. Оформлення бібліографічного списку іноземною мовою.

Кількість годин: 2 години.

Мета: ознайомити здобувачів вищої освіти з правилами цитування; сформувати навички бібліографічного оформлення інформаційних ресурсів в наукових дослідженнях англійською мовою.

Зміст практичного заняття: Що таке цитування? Оформлення цитат у тексті.

Грамматика: пунктуація при цитуванні. Правила оформлення бібліографічного списку іноземною мовою. Структура бібліографічного посилання. АРА стиль.

На практичному занятті здобувачі знайомляться з правилами цитування та оформлення бібліографічного списку іноземною мовою за стилем американської психологічної асоціації (APA style). Розглядаються такі варіанти цитування, як парафраз, цитата в середині рядка, блокова цитата, посилання на кілька робіт. Під час вивчення теми здобувачі вивчають правила пунктуації при цитуванні. Здобувачі вивчають правила пунктуації при складанні бібліографічного списку, виконують вправи на закріплення нового матеріалу, знайомляться з поняттям «транслітерація».

Очікувані результати: після опрацювання теми здобувачі оволодіють навичками грамотного наукового цитування англійською мовою та навичками грамотного оформлення бібліографічного опису джерел інформації.

3. Рекомендовані джерела

1. Конакова О. English guide masters of arts and post-graduates. Х.: ХНУМ ім. І. П. Котляревського, 2011. 116 с.
2. Омеляненко О., Ситнікова В. Методичні рекомендації з практичної граматики англійської мови для студентів III курсу факультету іноземної філології. Харків : ХНПУ імені Г.С Сковороди, 2017. – 70 с.
3. Українсько-англійській словник музичних термінів / Очеретовська Н.Л., Андреева О.П. Харків; Лондон, 1997. 43 с.
4. Великий сучасний англо-український, українсько-англійський словник-довідник. 80000 слів та виразів сучасної англійської та української мови / Романов С.Д. Донецьк: БАО, 2006. 512 с.
5. Bolito R. in collaboration with the British Council. English for Academics 1, 2. Cambridge : Cambridge University Press, 2015. 175 p.
6. Eastwood J. Oxford Practice Grammar Intermediate with Grammar Practice. Oxford: Oxford University Press, 2019. P. 118; 156
7. Fuchs M., Bonner M. Focus on Grammar 4. An Integrated Skills Approach. London : Pearson, 2006. P. 415-425
8. Grussendorf M. English for Presentations. Oxford : Oxford University Press, 2007. 80 p.
9. Hashemi L., Thomas B. Cambridge Grammar for First Certificate. Cambridge: Cambridge University Press, 2008. 259 p.
10. McCarthy M., O'Dell F. English vocabulary in USE, Upper-Intermediate. Fourth Edition. Cambridge : Cambridge University Press , 2017. 136-137.
11. Murphy R. English Grammar in Use. Fourth Edition. Cambridge : Cambridge University Press, 2012. P. 90-91
12. Wallwork A. English for Writing Research Papers: Springer Science & Business Media. London : Springer, 2011. 325 p.
13. Wallwork A. English for Academic Research: Vocabulary: Springer Science & Business Media. New York : Springer, 2013. P.159-162.

4. Рекомендовані інтернет-ресурси

1. Академічна англійська для студентів закладів вищої освіти. Using English for Academic Purposes For Students in Higher Education. [Електронний ресурс] URL: <http://www.uefap.com/>
2. Відеолекція PRESENT TENSE (Simple, Continuous, Perfect). Електронний ресурс] URL: <https://www.youtube.com/watch?v=PcJ7N1K9MJc>
3. Як написати анотацію до наукової статті. Writing an Abstract for Your Research Paper. The Writing Center. [Електронний ресурс] URL: <https://writing.wisc.edu/handbook/assignments/writing-an-abstract-for-your-research-paper/>
4. Academic Presentation Slides - improve your PPT slides. [Електронний ресурс]

- URL:https://www.youtube.com/watch?v=awaPthD09DI&ab_channel=AcademicEnglishUK
5. APA 7 Worksheet. [Електронний ресурс] URL: <https://www.englishcurrent.com/writing/apa-7-worksheet/>
  6. APA in-text citation worksheets. [Електронний ресурс] URL: <https://www.brevardschools.org/site/handlers/filedownload.ashx?moduleinstanceid=35886&dataid=54662&FileName=APAInTextCitationWorksheets.pdf>
  7. English Vocabulary Exercises. Academic English Exercises: The Academic Word List (AWL). [Електронний ресурс] URL: <http://www.englishvocabularyexercises.com/academic-word-list/>
  8. How to Close Your Presentation in English Powerfully. [Електронний ресурс] URL: <https://www.speakconfidentenglish.com/english-presentations-closings/>
  9. How to Conclude a Presentation: Tips and Examples. [Електронний ресурс] URL: <https://www.indeed.com/career-advice/career-development/how-to-conclude-a-presentation#:~:text=Set%20up%20a%20question%20during,title%20to%20conclude%20the%20speech.>
  10. How to Organize Your Introduction for a Presentation in English. [Електронний ресурс] URL: <https://www.speakconfidentenglish.com/3-steps-introduction/>
  11. How to Organize Your Main Points When You Present in English. [Електронний ресурс] URL: <https://www.speakconfidentenglish.com/present-in-english/>
  12. How to Prepare a Presentation in English Successfully. [Електронний ресурс] URL: <https://www.speakconfidentenglish.com/prepare-presentations/>
  13. How to use sequencers in English: FIRST, THEN, NEXT, AFTER THAT, FINALLY. [Електронний ресурс] URL: <https://www.youtube.com/watch?v=sFrHK7cHzkA>
  14. Making a better research poster. [Електронний ресурс] URL: https://www.youtube.com/watch?v=AwMFhyH7_5g
  15. Music Conferences 2021/2022/2023. Наукові конференції в світі. URL: <https://conferenceindex.org/conferences/music>
  16. Nic Fleming. How to give a great scientific talk. [Електронний ресурс] URL: <https://www.nature.com/articles/d41586-018-07780-5>
  17. Paraphrasing. [Електронний ресурс] URL: <https://www.potsdam.edu/sites/default/files/documents/support/tutoring/cwc/paraphrasing.pdf>
  18. Paraphrasing exercises. [Електронний ресурс] URL: <https://intranet.yorks.j.ac.uk/learn/teach/epax/paraphrasing/Para3tryme.pdf>
  19. Presenting at conferences. [Електронний ресурс] URL: <https://students.unimelb.edu.au/academic-skills/explore-our-resources/speaking-and-presenting/presenting-at-conferences>
  20. Poster Presentation. [Електронний ресурс] URL: <https://urca.msu.edu/posters>

21. Referencing using APA 7th. [Электронный ресурс] URL: https://library.hud.ac.uk/webpages/files/referencing/APA_7th_Ref_Guide_Full.pdf
- 22.6 Major Types of Visual Presentation. [Электронный ресурс] URL: <https://eztalks.com/presentation/6-major-types-of-visual-presentation.html>
23. What is Plagiarism? Definition, Types, How to Avoid, Laws. [Электронный ресурс] URL: <https://www.geeksforgeeks.org/what-is-plagiarism-definition-types-how-to-avoid-laws/>
24. What to say in the body. [Электронный ресурс] URL: <https://www.futurelearn.com/info/courses/what-makes-an-effective-presentation/0/steps/62231>
25. Writing an Abstract. [Электронный ресурс] URL: <https://www.adelaide.edu.au/writingcentre/sites/default/files/docs/learningguide-writinganabstract.pdf>